

SELETUSKIRI SA Pärnumaa Arenduskeskuse 2026. aasta eelarve projekti juurde

SISSEJUHATUS

SA Pärnumaa Arenduskeskuse 2026. aasta eelarve projekt on koostatud juhindudes KOVide volikogude poolt heaks kiidetud Arengustrateegiast Pärnumaa 2035+, MARO poolt delegeeritud ülesannete ning koostööpartneritega sõlmitud lepinguliste kohustuste täitmiseks. Eelarve materjalid moodustavad terviku: 2026. aasta koondeelarve ja detailne kulude jaotus (*Lisa 1*) tegevusalade, kululiikide ja finantseerimisallikate lõikes ning käesolev seletuskiri.

Eelarve projektis on toodud võrdlusandmetena 2025. a 22.01.2025 kinnitatud eelarve.

2026. a eelarve projektis on tulud kogusummas 1 408 169 € (2025. a 1 411 444 €) ja kulud kogusummas 1 408 169 € (2025. a 1 411 444 €), eelarve tulem on 0 €. 2025. a edasikantavad tulud 2026. a summas 94 328 € (sh 50 000 € nõukogu poolt moodustatud suurtaristu kohaliku kasu fond).

TULUD

2026. a tulud kogusummas **1 408 169 €** (2025. a 1 411 444 €).

Tulud majandustegevusest sisaldavad inkubatsiooniteenuste müüki. Inkubatsioonis arvestatud hetkel 8 inkubanti 6 kuus, kuu maksumus 60 €. Muude koolituste müügi real on arvestatud SAPA poolt korraldavate koolituste ja õppereiside osavõtu tasudega.

Saadud toetused:

- Pärnumaa Omaavalitsuste Liidu sihtfinantseerimine 195 919 € (2025. a 185 313 €), POLi eelarve II lugemine toimub 27.02.2026;
- Pärnu linnavalitsuse sihtfinantseerimine 83 452 € (2025. a 67 049 €);
- MAK poolt eraldatav tegevustoetus ettevõtlustegevusega seotud ülesannete täitmiseks 145 561€ (2025. a 150 207 €);
- KÜSKi poolne eraldis ülesannete täitmiseks 35 680 € (2025. a 34 088 €).

POLi ja Pärnu linnavalitsuse sihtfinantseerimise summade arvestus on kulupõhine ja arvestuse alused on kulude peatükis iga tegevuse juures eraldi välja toodud. MAK leping on sõlmitud perioodile 2024-2029, lepingu kogusumma on 788 988 € ja toetuse summa aastas on kulupõhine. KÜSK summa on ei ole veel eelarve I lugemiseks kinnitatud.

Saadud projektitoetused:

- PEEK meetme toetus ja omafinantseering, mis tagatakse osaliselt MATA meetmest ja osaliselt TÜ Pärnu kolledž poolt (projekti periood lõppeb 08.2026);
- Horizon Europe Regions4Climate (periood 2023-2027, projekti kogumaksumus 165 550 €);
- Interregi projektid „Emma“ (periood 2026-2027, kogumaksumus 197 424 €);
- Interregi projekt „Silver Careers“ (periood 01.2026-06.2028, kogumaksumus 193 058 €);
- Erasmus+ projekt „We Shape Our Communities“ (periood 02.2026-01.2027, kogumaksumus 41420 €).

KULUD

2026. a kulud kogusummas 1 408 169 € (2025. a 1 411 444 €)

Detailne kulude eelarve tegevusalade lõikes koos finantseerimisallikatega ja 2025. a 22.01.2025 kinnitatud eelarvega on toodud *Lisas 1*.

Kulud on eelarves jaotatud valdkondade kaupa: maakonna arendustegevus, ettevõtluskeskkonna arendustegevus, maakonna turundustegevus, Europe Direct ja väliskoostöö, tervisedendus, elanike heaolu ja turvalisus, vabaihenduste nõustamine ja arendamine, juhtimise ja büroo kulud ning projektid. Valdkondade kuludes kajastatakse personali- ja tegevuskulusid, majandamiskulud kajastatakse juhtimise ja büroo kulude all.

Maakonna arendustegevus: eelarvelised kulud kokku 61 534 € (2025. a 59 323 €)

PÕHIEESMÄRK: Konkurentsivõimeline Pärnumaa

Maakonna arendustegevuse kuludest moodustab 38 534 € personalikulu ja 23 000 € tegevuskulu.

Maakonna arengustrateegia on aluseks Pärnumaa omavalitsuste ja koostööpartnerite poolt ühiselt maakonna arengu suunamisel, ühiselt tehtavate ja omavalitsusüksuste ülese mõjuga investeeringute kavandamisel, investeeringuteks toetuse taotlemisel ning kohalikele omavalitsustele antud ühiste ülesannete täitmisel.

Planeeritud tegevused arendusvaldkonnas:

- maakonna arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ uuendamise protsessi läbiviimine koos maakonna omavalitsuste, riigiasutuste ning seotus osapooltega. Protsessi üles ehitamine, sisuloome (uuringud, infokorje, kaasamine, koosolekud, ümarlauad, seminarid, ideekorje jms), tehnilise dokumendi koostamine, dokumendi vormistamine nii paberkujul kui virtuaalrakendusena, menetlusprotsess heakskiidu saavutamiseks, strateegia ja tegevuskava tutvustamine ning jõustamine;
- maakonna iga-aastase temaatilise visioonikonverentsi „Pärnumaa 100 000“ korraldamine;
- maakonna omavalitsuste juhtkonna, arendus- ja ruumilise planeerimise valdkonna koostööplatvormi „arendusKOBAR“ edasiarendamine ja aktiivsena hoidmine;
- MATA meetme korraldamine maakonna tasandil, objektide sõelumine ning taotluste ettevalmistamine, maakonna arengustrateegia tegevuskavas vastavate muudatuste tagamine koos volikogude vastavate otsustega;
- koostöö korraldamine maakonna omavalitsuste ning riigisektori vahel maakondlikult olulistes kuid omavalitsuste ülestes valdkondades;
- POLi ruumilise arengu komisjoni töös hoidmine ja istungite ettevalmistamine koostöös komisjoni esimehega;
- uue üleriigilise planeeringu ÜRP 2050+ koostamisse panustamine ja osalemine protsessis, riigi eriplaneeringute ja maakonna teemaplaneeringute protsessis osalemine;
- osalemine Euroopa Liidu struktuurifondide 2028-2034 rahatusperioodi ettevalmistamisel.

Arengustrateegia tegevuste elluviimise kulud kaetakse POL sihtfinantseerimise kaudu RAM arendustegevuse vahenditest (10 000 €) ja 2025. a kasutamata jäägi arvelt (13 000 €).

Ettevõtluskeskkonna arendustegevus: eelarvelised kulud kokku 652 826 € (2025. a 698 062 €)

EESMÄRGID: Ettevõtlusteadlikkuse arendamine ja tööjõu ettevalmistamine, ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe toetamine, ettevõtluskeskkonna arengut toetavate tugisüsteemide arendamine, inkubatsiooniteenuse edasiarendus, maakonna võimaluste aktiivne turundus ja sihipärane mainekujundus, KOV ühistegevus, maakonnasiseste sihtkohtade atraktiivsuse kasv, kohaliku toidu parem esiletoomine ja turustamine

Ettevõtluskeskkonna arendustegevuse kuludest moodustab 347 843 € personalikulu ja 304 983 € tegevuskulu.

Kulude finantseerimisallikad on toodud *Lisas I*. Ettevõtlusnädal-Pärnumaa noorte inspiratsioonipäev, noorte ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe arendamise finantseerimine on jagatud kõigi omavalitsuste vahel elanike arvu põhisel (seisuga 01.01.2026), ettevõtjate tunnustusüritust toetavad kõik omavalitsuses võrdse summaga.

MAK rahastab väikeste- ja keskmiste ettevõtete võimekuse kasvatamise ja nõustamise tegevusi.

PEEK meetmest rahastatakse Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR tegevusi, mis on lõimitud erinevate sihtasutuse tegevussuundade arendamisse.

KOVide poolt rahastatavad tegevused ja eesmärgid:

- Pärnumaa noorte inspiratsioonipäev 15 000 € (2025. a 15 000 €) Eesmärk: Propageerida ettevõtlikkust ja ettevõtlust. Pärnumaa noorte inspiratsioonipäeval toimuvad inspiratsioonitund, erinevad töötoad ning Ettevõtliku kooli edulugude tutvustamine ja tunnustamine. Inspiratsioonipäevast võtab üle 500 noore Pärnu linna ja maakonna koolidest.
- Tunnustusüritus „Pärnumaa tegijad“ 26 300 € (2025. a 26 310 €). Pärnumaa arengustrateegia 2035+ teadmuspõhise majanduse tuumvaldkonna prioriteediks on kestliku ja koostöövõimelise ettevõtluskeskkonna kujundamine, maakonna konkurentsivõime tõstmine ning majanduse arengut pärssiva tööjõuprobleemi leevendamine. Kestliku ja koostöövõimelise ettevõtluskeskkonna tagamiseks on vajalik maakonna võimaluste aktiivne turundus ja sihipärane mainekujundus, sh ettevõtlusega tegelejate tunnustamine (Tegevussuund 2.1.3.). Mainekujunduse hoovaks on kohalike omavalitsuste ühistegevus maakonna identiteedi ja ühiste väärtuste hoidmisel ja arendamisel, mida tehakse muuhulgas ka tunnustussündmuse kaudu (Tegevussuund 1.1.1. Kohalike omavalitsuste ühistegevus). 2023. aastal Pärnumaa läbi viidud uuringus „Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR tegevussuundade edasiarendamine“ tõid intervjuudes osalenud ettevõtete esindajad välja vajaduse ettevõtete tunnustamise osas ning maakonna avaliku sektori ja Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR olulise rolli eeltoodud. Tunnustusürituse ajaloost: kuni aastani 2019 anti tunnustusüritusel välja ettevõtluse ja omavalitsuste aasta ettevõtete auhinnad. Kõik Pärnumaa omavalitsused (va Kihnu) liitusid tunnustusüritusel aasta ettevõtte auhinna üleandmisega aastal 2019, Kihnu liitus aastal 2021. Enne 2019. a tasus iga omavalitsus, kes soovis tunnustusüritusel enda ettevõtlusauhinda välja anda, osalemise eest lisaks. Alates 2020. aastast korraldatakse ettevõtjaid ja kodanikuühiskonda siduvat ühist tunnustusüritust "Pärnumaa tegijad", mille eesmärgiks on lähendada nii ettevõtluse kui vabaühenduste ridades tegutsevaid ettevõtlikke inimesi ning tuua neid laiemalt esile maakonnas kui Eestis tervikuna. 2023. aastast liitusid tunnustusüritusega tervisedenduse valdkonna tegijad ja Pärnumaa Kodukant. Tunnustusürituse raames antakse auhinnad vastavate žüriide poolt valitud ettevõtetele, ettevõtjatele, vabaühendustele ja vabatahtlikele ning tervisedenduse valdkonna tegijatele.

Tunnustused antakse välja 22. kategoorias. Kategooriate võitjatest tehakse videod, mida on hiljem võimalik nende enda turunduses ja maakonna sihipärasel mainekujunduses kasutada.

- Noorte ettevõtlikkus ja ettevõtlusõpe 12 000 € (2025. a 12 000 €). Eesmärk: Noorte ettevõtlikkuse ja ettevõtlikkusõppe edendamine (sh Ettevõtlik kool). Tegevused: Ettevõtliku kooli maakondliku ja üle-eestilise edulugude konkursi korraldamine; Ettevõtliku kooli maakondliku edulugude konkursi tunnustusürituse korraldamine; Ettevõtliku kooli Haridusfestivali korraldamine ja Pärnumaa koolidega festivalil osalemine; laatade, võistluste, seminaride, õppereiside ja koolituste korraldamine; tehnoloogiapäevade korraldamine, õpilasfirmade laatade korraldamine.

MAKi poolt rahastatavad tegevused - ettevõtlusteadlikkuse valdkond ja ettevõtete nõustamine

2024 aastast algas uus programm „Maakondlike arenduskeskuste tegevuste elluviimise toetuse andmine”

Nimetatud programmi kehtestav regionaal- ja põllumajandusministri käskkiri näeb ette maakondlike arenduskeskustele kohalike väikeste ja keskmiste ettevõtete nõustamise ja arendamise tegevused.

Tegevused VKEde võimekuse kasvatamisel nutika spetsialiseerumise, tööstuse kolmikpöörde ja ettevõtluse valdkonnas ettevõtluse suuna arendamiseks on tegevused, mis soodustavad ettevõtjate ja haridusasutuste koostööd, (tööstus)etevõtetele vajalikud spetsiaalsed koolitused, soodustatavad digikaubandust (e-kaubandus, platvormmajandus, jagamismajandus), soosivad ettevõtjate uute ärimudelite, sh ringmajanduse ja vastutustundliku ettevõtluse põhimõtete rakendamist, suurendavad ettevõtjate teadlikkust digi- ja rohepöördest ja digitaalsele majandusele üleminekuks. Sellised tegevused on:

- piirkondlike või maakondlike innovatsiooni ökosüsteemide võrgustike loomine, koordineerimine ja arendamine fookusega kolmikpöörde, mille all mõistetakse automatiseerimise, digitaliseerimise, innovatsiooni ning kestlikkuse põhimõtete rakendamist;
- sihtgrupile oluliste rahvusvaheliste partnerite ja teadmuse hankimisel ning kaasamisel, koostööd rahvusvaheliste ekspertide, võrgustike ja ümarlaudadega.
- VKEde juhtimisoskuste suurendamine, sh äriplaneerimise, nõuetelevastavuse ja kvaliteedikontrolli oskused, personalitöö ja ressursside planeerimise oskused;
- ettevõtlusoskused, sh iduettevõtete arendamise erioskused, nagu riskijuhtimine, strateegiline mõtlemine ja enesekindlus, isiklike võrgustike loomise võime, erinevat tüüpi väljakutsete ja nõudmistega toimetulek;
- VKEde roheoskused, sh erioskused toodete, teenuste ja toimimise kohandamiseks kliimamuutustega, keskkonnakaitse, ringmajanduse, ressursitõhususe ja teiste nõuete või normidega ja muud.

SAPA tegevused kõnealuse käskkirja täitmiseks on üks-ühele nõustamisteenuse jätkamine, võrgustikupõhiste info- ja inspiratsiooniürituste korraldamine, messi- ja õppereiside korraldamine ettevõtetele, ettevõtluse alustamise ja tegutseva ettevõtte arenguhüppe toetamiseks mõeldud koolituste korraldamine.

Pärnumaa innovatsioonikeskus KOBAR

SAPA on esitanud koos TÜ Pärnu kolledžiga PEEK meetmesse projektitaotluse (periood 2024-2026), projekti kogumaht 3,9 miljonit eurot, millest projektitoetus 2,9 miljonit ja omafinantseering 1 miljon eurot.

SAPA poolt elluviidavate tegevuste maht on 1,65 miljonit eurot, millest omafinantseering 300 tuhat eurot. Omafinantseering kaetakse MATA meetmest summas 300 tuhat eurot.

TÜ Pärnu kolledži poolt elluviidavate tegevuste maht on 2,25 miljonit eurot, millest TÜ omafinantseering 700 tuhat eurot.

2026. a on kavandatud Pärnumaa innovatsioonikeskus KOBAR projektis SAPA poolt elluviidavate tegevuste maht 599 219 € (2025. a 645 232 €), KOVide omafinantseeringut ei ole. Projekt lõppeb 30.08.2026.

Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR (PEEK meetme rahastus) põhitegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlus- ja haridusvõrgustike ning ettevõtlusklastrite käivitamine, arendamine ja turundamine:

- RoheKOBAR keskendub jätkusuutlikkuse ja keskkonnahoiu edendamisele Pärnumaal, koondades ettevõtjaid ja avaliku sektori esindajaid. Tegevused hõlmavad roheteemalisi koolitusprogramme, võrgustikuüritusi, õppereise ning turundustegevusi, mis suurendavad teadlikkust ja toetavad Pärnumaa ettevõtete keskkonnasõbraliku toodangu esiletõstmist. Eelarveaastal korraldatakse inspiratsioonihommikuid, häkatone ja õppereiseid Taani ja Hollandisse.
- PersonaliKOBAR on Pärnumaa ettevõtete, haridusasutuste ja tugiorganisatsioonide koostöövõrgustik, mis keskendub personali kompetentside kaasajastamisele ja spetsialistide puuduse vähendamisele läbi pilootkoolituste, tööühmade kohtumiste, õppereiside ja turundustegevuste. naisettevõtjate võrgustiku arendamine - ettevõtjatele ja teistele huvilistele suunatud koolitused, seminaride, õppereiseid, turundustegevused. Eelarveaastal korraldatakse töösuhete loenguid koolides, korraldatakse koolitus „Personalitöö mittepersonalijuhtidele – praktikult praktikule“ ja koostöökohtumised HR Foorumiga.
- DisainiKOBAR on Pärnumaa ettevõteteid ja disainihuvilisi ühendav kogukond, mille fookus on tootedisaini ja disainitoodetega seotud valdkondade arendamisel. Kogukonna tegevused hõlmavad ettevõtjatele ja huvilistele suunatud koolitusi, seminare, õppereise ning turundustegevusi, mille eesmärk on tõsta teadlikkust ja edendada disainivaldkonna koostööd piirkonnas. Eelarveaastal korraldatakse kohtumisi disainiettevõtjatega, disaini töötubasid ja üritusi, moefoto näitus ja õppereiseid.
- ToiduKOBAR keskendub Pärnumaa toidutootjate koostöö ja konkurentsivõime suurendamisele, pakkudes koolitusi, õppereise ning turundustegevusi, et toetada kohaliku toidutootmise nähtavust ja arengut. Eelarveaastal korraldatakse kohtumisi fookusrühmadega tsükliõppe planeerimiseks, viiakse läbi tsükliõppe toidumeene konkurssi eel, luuakse visuaalsed materjalid ühisturunduseks, osaletakse Pärnumaa Maitsed Expo korraldamisel, korraldatakse erinevaid koolitusi ja õppereise, toidumeenekonkurssi, plaanitakse rajada Pärnumaa Maitsete esindusruum Vabakonna Majja ja ekspositsioon TÜ Pärnu kolledži ettevõtluskööki.
- Naisettevõtjate võrgustiku eesmärk on suurendada naisettevõtjate ettevõtlusteadlikkust ja toetada nende koostööd. Tegevused hõlmavad koolitusi, seminare, õppereise ja turundustegevusi, et edendada ettevõtlusaktiivsust ning kasvatada naisettevõtjate arvu. Eelarveaastal korraldatakse kohtumisi ja õppereise naisettevõtjatega.
- InseneeriaKOBAR keskendub valdkonna spetsialistide puuduse vähendamisele, töötades koostöös ettevõtetega välja pilootkoolitusi ja täiendkoolitusprogramme. Tegevused hõlmavad tööühmade kohtumisi ja turundustegevusi, sealhulgas sotsiaalmeediat ja reklaammaterjale, et tõsta esile Pärnumaa ettevõtete toodangut. Eelarveaastal korraldatakse MATIK õpetajate kohtumisi ja Avatud Tehaste Päev.
- LoomesKOBAR toetab loovuse arendamist noorte, ettevõtete ja seenioride seas ning aitab loovisikutel ja loomemajandusettevõtetel oma tegevust arendada ja välisturgudele laieneda. Tegevused hõlmavad regulaarselt toimuvat võrgustumist, seminare, koolitusi, õppereise ning loomemajanduse ettevõtjate nõustamist. Eelarveaastal korraldatakse 3 loomekoosolekut, õppereiseid Lõuna-Eestisse ja Kopenhaagenisse ning persoonibrändi ja disainiajaloo õppeprogramm EKA õppejõududega.

Arengustrateegia EESMÄRK: Tööstusettevõtete lisandväärtuse ja teadmismahukuse kasvatamine:

- valdkonna arengule suunatud koolitused, seminarid, õppereisid, turundustegevused. Eelarveaastal korraldatakse innovatsioonivalmiduse koolitusprogramm, innovatsiooni ökosüsteemi õppereis Rotterdami ja tööstussümbrioosi õppereis Taani.

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlikkuse edendamine ja ettevõtlusteadlikkuse suurendamine:

- koolituste, seminaride, konverentside, töötubade häkatonide, võistluste, laatade, konkursside korraldamine, turundustegevused. Eelarveaastal korraldatakse õpetajate rahatarkuse mentorklubi, ettevõtlikkuse arenguprogramm, õppefirmade konkursid, osaletakse noortega rahvusvahelisel õpilasfirmade festivalil Riias ja JA Marketplace õpilasfirmade laadal Viinis.

Arengustrateegia EESMÄRK: Tootearenduskeskuste ja inkubaatorite käivitamine, arendamine ning turundamine TAIE fookusvaldkonnas või maakonna arengustrateegias määratletud eelisarendatavas ettevõtlusvaldkonnas:

- koolitus- ja mentorprogrammid, õppereisid, turundustegevused. Eelarveaastal korraldatakse erinevaid koolitusi (eksport, finants, juriidika, turundus ja müük. LinkedIn), osaletakse inkude ja teadusparkide talveseminaril, korraldatakse eelinku „Äriideest ettevõtjaks 2026“, planeeritakse korraldada mänguarenduse inkubatsiooniprogramm, osaletakse sTartUP Day’l ja Latitude59 maalima esimese digitaalse ühiskonna idufirmade tehnoloogiaüritusel.

Maakonna kui elu- ja töökoha ning investeerimiskoha turundustegevus: eelarvelised kulud kokku 85 831 € (2025. a 82 127 €)

EESMÄRGID: Maakonna võimaluste aktiivne turundus ja sihipärane mainekujundus, kohaliku toidu väärtustamine, kiired ühendused ja parem juurdepääs Pärnule

Maakonna turundustegevuse kuludest moodustab 42 419 € personalikulu ja 43 682 € tegevuskulu.

Paljud tegevused on järjepidevad, kuid uuel aastal soovitakse sisse tuua senisest rohkem koostööd siinse tööstussektoriga. Kui varem on rohkem pandud rõhku just elukeskkonna tutvustamisele, siis sel aastal keskendutakse rohkem töökeskkonna ja siinsete ettevõtete võimaluste tutvustamisele.

Põhieesmärgid:

- Kohaliku turunduskoostöö parandamine
- Pärnumaa parem nähtavus

Põhitegevused:

- Turundusfoorumi korraldamine avalikule- ja erasektorile, mille eesmärk on juhtida rohkem tähelepanu elu- ja töökoha turundusele;
- korraldada kevadel ja sügisel 2 kampaaniat, et tutvustada Pärnumaa elu- ja töövõimalusi;
- kolme veebilehe (parnumaa.ee, investinparnu.com ja arenduskeskus.eu) tööshoidmine, uue info lisamine ning vajadusel arendamine;
- erinevate kanalites vajaliku info levitamine ning nähtavus;
- koolitused kohalikele ettevõtjatele.

Mõõdik/tulemus: Pärnumaa on erinevates kanalites nähtav ning piirkonna kohta liigub infot erinevatele sihtgruppidele. Koostöö siinsete tööstusettevõtetega on paranenud.

Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR (PEEK meetme rahastus) tegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlus- ja haridusvõrgustike ning ettevõtlusklastrite käivitamine, arendamine ja turundamine

- TurundusKOBAR on Pärnumaa turundusvaldkonna töötajaid ühendav kogukond, mille eesmärk on suurendada kohapealset koostööd. Tegevused hõlmavad turunduskampaaniaid, sotsiaalmeedia ja turundusmaterjalide arendamist, messide korraldamist, veebiarendust, võrgustiku liikmete kohtumisi, koolitusi ja õppereise. Eelarveaastal korraldatakse õppereis turunduskonverentsile Londonisse, turunduse arenguprogramm, „Võti Tulevikku“ digikampaania, maakonna turundusnimeste kokkusaamised ja tehakse turundusvideod TÜ Pärnu kolledžile, Lääneranna ja Kilingi-Nõmme gümnaasiumile.

Kulude finantseerimisallikad on toodud *Lisas 1*. Kulud, mida finantseerivad POL ja Pärnu linn, on jagatud kõigi omavalitsuste vahel elanike arvu põhisel (seisuga 01.01.2026).

Europe Direct ja väliskoostöö: eelarvelised kulud kokku 47 828 € (2025. a 45 764 €)

EESMÄRK: Konkurentsivõimeline Pärnumaa

Europe Direct ja väliskoostöö kuludest moodustab 36 928 € personalikulu ja 10 900 € tegevuskulu.

Eesmärk ja tegevused haakuvad arengustrateegia eesmärgiga 1.1. „Isikupärased ja oma identiteeti väärtustavad tugevad kohalikud omavalitsused“.

Pärnu maakond omab pikaageid suhteid Buskerudi maakonnaga Norras. Norras toimunud haldusreformi järgselt taaselustati 2021. aastal suhted Viken maakonnaga. Lisaks otsustas üldkogu 2019. aastal luua sõprusuhted St Mary maakonnaga Marylandis, esimene külastus sinna toimus augustis 2022. Pärnu maakond teeb koostööd ka Põhjamaade Ministrite Nõukogu (PMN) Eesti esindusega, kellega koostöös toimub iga-aastaselt Põhjala kirjanduse nädal ning programm „Põhjala kirjanikud piire ületamas“ (lisaks eriprojektid) ja teisi sündmusi koolidele ja lasteaedadele. Koostöös PMNiga on toimunud erinevaid projekte haridusest ühistranspordini.

Europe Direct infopunkte on Eestis kokku 8. Europe Direct Pärnumaa (ED) infopunkt aitab kaasa erinevate sihtgruppide teadlikkuse suurenemisele Euroopa Liidust ja Euroopa Liiduga seonduvatest teemadest. ED infopunkti kaudu ja eestvedamisel toimuvad mitmed sündmused koolidele ja omavalitsustele, teavitamine ja kodanike kaasamine, suhtlemine kohaliku meedia ja teiste teabelevitajatega, koostöö edendamine piirkondlike ED teabekeskustega.

Lepingujärgselt on Euroopa Komisjoni projektitoetus summas 37 000 € (2025. a 34 200 €) ja taotlus POLi kaasfinantseeringuks 13 000 €. Lisaks on POLi eelarves kaasfinantseering 6000 €, kuna osade tegevuste teostajaks ja rahastajaks on liidu büroo.

Väliskoostöö arendamises on olulisemateks suundadeks koostöö arendamine Läti meiega piirneva Vidzeme regiooniga ja Buskerudi uuenenud juhtkonnaga uute koostööväljavaadete selgitamine ja kavandamine.

TULEMUS: Pärnumaa elanikud on teadlikumad Euroopa Liidust ja sellega seonduvatest teemadest.

ED infopunkti kaudu ja eestvedamisel toimuvad mitmed sündmused koolidele ja omavalitsustele. Väliskoostöö on laienenud ning partnerlus olemasolevate sõprusmaakondadega (Viken Norras ja St.Mary USAs) on tugevnenud.

Tervisedendus, elanike heaolu ja turvalisus: eelarvelised kulud kokku 39 077 € (2025. a 47 705 €).

EESMÄRK: Tervisedendus, elanike heaolu ja turvaline maakond ning kohalike omavalitsuste koostöö

Tervisedenduse, elanike heaolu ja turvalisuse kuludest moodustab 28 901 € personalikulu ja 10 176 € tegevuskulu.

MARO on maakondliku rahvatervise ja siseturvalisusega seotud tegevused delegeerinud täitmiseks SAPAle. Vahendid TAI tegevuskava teostamiseks on MAROs, tööjõu- ja majandamiskulud kaetakse MARO poolt läbi SAPA eelarve.

Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ kolmanda läbimurdesuuna (inimvara ja kogukonna elukorraldus – sidus maakond) puhul on alaeesmärkideks tervisedendus ja elanike heaolu ning turvaline maakond. Lisaks arengustrateegias märgitule ja maakonna enda panusele (sündmused, rahaline- ja inimressurss) on oluline täita ka MARO ülesandeid, milleks on:

- analüüsida rahvastiku tervise seisundi, sh tervisealase ebavõrdsuse ja siseturvalisuse olukorda maakonnas; koostada ülevaateid ja aruandeid, sh tehes selleks vajaliku koostööd asjaomaste asutuste ja ühingutega ning vajadusel tellida analüüse, ekspertarvamusi ja uuringuid ning koordineerida nende koostamist.
- korraldada huvikaitset rahvatervise ja siseturvalisuse valdkonnas ja kavandada strateegiliste eesmärkide ja tegevusi sh tagada valdkonna kavandamine maakonna arengustrateegia jt plaanide koostamises.
- koordineerida rahvatervise ja siseturvalisuse valdkonna tegevuste elluviimist ning vajalike
- tervist ja turvalisust toetavate teenuste pakkumist maakonnas vähemalt tervise- ja
- heaoluprofiilis kajastatud prioriteetsete mõjurite ohjamiseks.
- valmistada ette ja toetada rahvatervise ja siseturvalisuse valdkonna juhtimiseks vajalike
- võrgustike (sh tervise ja turvalisuse nõukogu) loomist, arendamist ja töö korraldamist sh korraldada ja vajadusel tellida arendamiseks vajalikke koolitusi ja seminare, korraldada võrgustikeks vajalike kogude loomist ja töökorralduse väljatöötamist.
- juhendada ja nõustada kohalikke omavalitsusi ja teisi osapooli valdkondlike tegevuste analüüsimisel, kavandamisel ja elluviimisel sh rahvatervise ja siseturvalisuse teemade kajastamisel kohaliku omavalitsuse arengukavas jt plaanides, kohaliku võrgustikutöö arendamises ja kogukondade võimestamises.

Kulude finantseerimine läbi POLi RAM tervise ja turvalisuse vahenditest.

Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR (PEEK meetme rahastus) tegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlus- ja haridusvõrgustike ning ettevõtlusklastrite käivitamine, arendamine ja turundamine

- TerviseKOBAR toetab Pärnumaa 2035+ Tervise- ja heaolu arengustrateegiat, keskendudes laste ja noorte terviseteadlikkuse, vaimse tervise ja hoolivuse arendamisele. Tegevused hõlmavad koolitusi, õppereise ning turundustegevusi, et aidata neil kasvada täisväärtuslikeks ja panustavateks ühiskonna liikmeteks. Eelarveaastal korraldatakse enesehooldusprogramm organisatsioonide vabavaheldajatele „Aeg iseendale“, organisatsioonide töötajatele ja peredele suunatud liikumis- ja heaolupäev „Liikumine on töövõime võti“, lisaks on plaanis korraldata õppereise.

Vabaühenduste nõustamine ja arendamine: eelarvelised kulud kokku 47 379 € (2025. a 49 803 €)

EESMÄRK: Laiapõhjaline aktiivne ja toimiv kodanikuühiskond

Vabaühenduste nõustamise ja arendamise kuludest moodustab 35 324 € personalikulu ja 12 055 € tegevuskulu.

Põhiülesandeks vabaühenduste nõustamine, jätkub ka KOP projektitoetuste hindamine.

Põhilised tegevused: MTÜ-dele erinevate teenuste pakkumine - eestvedajate inspireerimine, nõustamine, informeerimine, koolituste korraldamine, tunnustamine. Aktiivsete kodanike kaasamine, töötoad, koolitused MTÜ-dele, et saavutada KOBAR eesmärke, valmistada uue perioodi projekte ellu viima.

Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR (PEEK meetme rahastus) tegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlus- ja haridusvõrgustike ning ettevõtlusklastrite käivitamine, arendamine ja turundamine

- KogukonnaKOBAR toetab Pärnumaa kodanikuühenduste tegevust ja kodanikualgatuste arengut, keskendudes sotsiaalse innovatsiooni ja ettevõtluse võimekuse kasvatamisele. Tegevused hõlmavad koolitusi, õppereise, turundustegevusi ning juhendmaterjalide ja mentorprogrammide loomist mittetulundussektoris. Eelarveaastal korraldatakse MTÜdele kommunikatsiooni-, finants- ja kaasamiskoolitusi, tehakse kogemusõhtuid, luuakse kovisiooni ja MTÜdele suunatud õppematerjale.

Muud projektid: eelarvelised kulud 250 420 € (2024. a 214 087 €)

Projekti nimetus	Periood	Kogueelarve	2026 eelarve	Selgitus
Horizon Europe Regions4Climate	2023-2027	165 550	35 000	ELi peamine teadusuuringute ja innovatsiooni programm. Käsitleb kliimamuutusi, aitab saavutada ÜRO säästva arengu eesmärke ning suurendab ELi konkurentsivõimet ja majanduskasvu. Programm hõlbustab koostööd ning tugevdab teadusuuringute ja innovatsiooni mõju ELi poliitika väljatöötamisel, toetamisel ja elluviimisel, lahendades samal ajal ülemaailmseid probleeme.
Suurtaristu kohaliku kasu fond	2026	50 000	50 000	SAPA nõukogu poolt 2023. a loodud fond

Projekti nimetus	Periood	Kogueelarve	2026 eelarve	Selgitus
Interreg "Emma"	2026-2027	197 424	47 000	Interregi Kesk-Läänemere piirkonna programm, millega toetatakse piiriülest koostööd, et tegeleda takistustega, mis on seotud vähem konkurentsivõimeliste ühiskonnagruppide ligipääsuga tööturule. Projekti eesmärk on hõlbustada 19–29-aastaste koduste ja noorte emade naasmist tööturule, vähendades sotsiaalse tõrjutuse ohtu ja avades nende professionaalse potentsiaali. Projekt pakub vajalikke teadmisi, oskusi ja tugivõrgustikke, et edendada nende integreerumist majandusse. Projektipartnerid Lätis ja Soomes.
Interreg "Silver Careers"	01.2026 - 06.2028	193 058	77 000	Interregi Kesk-Läänemere piirkonna programm, millega toetatakse piiriülest koostööd, et tegeleda takistustega, mis on seotud vähem konkurentsivõimeliste ühiskonnagruppide ligipääsuga tööturule. Projekti eesmärk on arendada vanuses 55+ töötavate inimeste digioskusi ja karjääri juhtimise oskusi, et tõsta nende enesekindlust ja konkurentsivõimet. Projektipartnerid Lätis ja Soomes.
Erasmus+ "We Shape Our Communities"	02.2026 - 01.2027	41 420	41 420	Erasmus+ programm noortevaldkonna noortevahetuseks EL liikmesriikide ja assotsieerunud riikide vahel. Projekti sisu keskendub maapiirkondade noorte võimestamisele läbi juhtimisoskuste, meeskonnatöö ja kultuuridevahelise õppimise. Algatuse eesmärk on arendada noorte praktilisi pädevusi, et nad osaleksid aktiivsemalt kohalikus otsustusprotsessis ja kogukonna arendamises. Projekti raames toimub Soome Turu piirkonna ja Eestist Pärnumaa noortele kaks nädalapikkust noortevahetust, üks Eestis ja teine Soomes.

SAPA tööjõukulud kokku: eelarvelised kulud 655 673 € (2025. a 640 545 €)

Töötajate koosseisus on juhatuse liige, maakonna arendus- ja turundusjuht, neli KOBARA kogukonnajuhti ja projektijuht, ettevõtlusinkubaatori juht, kolm konsultanti, väliskoostöö spetsialist, rahvatervise ja turvalisuse spetsialist, büroojuht, raamatupidaja, puhastusteenindaja. Kokku 16,5 ametikohta. Palgafond tõus võrreldes 2025. a eelarvega on ca 2,5%.

SAPA majandamiskulud kokku: eelarvelised kulud 99 780 € (2025. a 94 480 €)

Administreerimiskulude all kajastatakse kulud bürootarvetele, telefonidele, koopiamasina rendile, ajakirjanduse tellimisele ja reklaamkuulutuste avaldamisele, dokumendihaldusprogrammidele, joogiveele, panga- ja postiteenustele, töötajate tervisekuludele, liikmemaksudele, auditeerimisele.

Lähetuskulud ja isikliku sõiduauto kasutamise hüvitis on arvestatud iga töötaja puhul tööiseloost tulenevalt. Koolituskuludeks on arvestatud 300 eurot töötaja kohta aastas.

Ruumide majandamiskulude all kajastatakse Ringi tänav 35 kommunaalteenuste kulusid.

IKT kulude all kajastatakse domeenide, serverite rendikulusid, interneti püsiühenduse ja IKT-toe kulusid, raamatupidamistarkvara ja arvutite rendikulusid.

Majanduskulude eelarve tõus võrreldes 2025. a on ca 5%.

Seletuskirja koostajad:

Erik Reinhold, juhatuse liige

Kaire Piiraja, raamatupidaja

18.02.2026

Lühendite seletused

ED	üle-Euroopaline Euroopa Komisjoni võrgustik, millel on üle 500 Europe Direct teabekeskust, Eestis on 8 Europe Direct teabekeskust ja üks nendest SA Pärnumaa Arenduskeskuses
EISA	Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus
EKA	Eesti Kunstiakadeemia
EL	Euroopa Liit
HR Foorum	Kohaliku kogukonna efektiivne koostöövõrgustik
IKT	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
KOBAR	Pärnumaa ettevõtjate, ettevõtluse tugistruktuuride ja haridusasutuste ettevõtlusalane koostööplatvorm, mille eesmärk on ühiselt leida ettevõtluse kasvuks ja piirkonna arenguks parimad lahendused
KOP	kohaliku omaalgatuse programm
KOV	kohalik omavalitsus
KRAV	Kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse tõstmise toetusmeede
KÜSK	SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital
MAK	MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused
MARO	maakondlik arendusorganisatsioon (Pärnumaa Omavalitsuste Liit)
MATA	maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeede
MTÜ	mittetulundusühing
PEEK	meede „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“
PMN	Põhjamaade Ministrite Nõukogu
POL	Pärnumaa Omavalitsuste Liit
RAM	Rahandusministeerium
SAPA	SA Pärnumaa Arenduskeskus
TAI	Tervise Arengu Instituut
TAIE	Teadus- ja arendustegevus, innovatsioon ning ettevõtlus
TÜ	Tartu Ülikool
TÜPK	Tartu Ülikooli Pärnu kolleldž
VKE	väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted
ÜRP	üleriigiline planeering